

Дата. Група 1 – 21.02.2023.

Група 2 – 25.02.2023.

Тема. Визначення найпоширеніших рослин місцевості, встановлення їх життєвих форм.

Завдання « Вірю-не вірю»

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Якщо ви вважаєте твердження, котре я прочитала, правильним, то напроти номера поставте знак «плюс», якщо помилковим – знак «мінус»!

1. Екологія – наука, що вивчає зв'язки організмів між собою та навколишнім середовищем.
2. Екологічні фактори – сукупність живих організмів із характерним для них колообігом речовин.
3. Довкілля – це все, що оточує живі організми.
4. Абіотичні фактори – це форми живої природи.
5. Антропогенні фактори – це вплив діяльності людини.
6. Світлолюбні рослини – це ті, які зростають у тінистій місцевості.
7. Теплолюбні рослини – це ті, що гинуть при низьких температурах і переважно рослини тропіків та субтропіків.
8. Вода – регулюючий фактор розподілу речовин по всій земній кулі та навіть по рельєфу.
9. Рослини короткого дня – це ті, яким для переходу до цвітіння потрібно світла до 12 годин на добу і менше.
10. Водяний горіх, ряска, стрілолист – це вологолюбні рослини.
11. Стебла та листки вологолюбних рослин часто мають великі міжклітинники.
12. Посухостійкі рослини випаровують дуже багато води.

А зараз, будь ласка, обміняйтеся своїми роботами, і давайте разом здійснимо перевірку. За кількістю правильних відповідей оцініть товариша!

Давайте подивимося відео

- <https://www.youtube.com/watch?v=ukOF7n6XU2I>
- <https://www.youtube.com/watch?v=RN5cKAP-KaI>

Які умови життя рослин ми побачили?

Чому рослини виглядають по різному?

Давайте зараз з'ясуємо, наскільки різноманітна рослинність навколо нас.

- Коли ми з вами уявляли природу, передивлялися відео, то в кожного з нас поставали картини природи, які бачили не один раз. Це ліси, луки, поля, болота тощо.

Всі рослини за їхньою морфологічною будовою та особливостями росту можна класифікувати на життєві форми.

Отже, життєва форма – це зовнішній вигляд рослини та пристосування її до умов навколишнього середовища.

Термін «життєва форма» був запропонований данським ботаніком Варнінгом у 1884 році.

На сьогодні визначають такі життєві основні форми:

- Деревні.
- Напівдеревні.
- Трав'янисті.
- Давайте складемо таблицю життєвих форм, переглядаючи відео.

Життєва форма	Характеристика	Приклади
Деревні рослини (дерева та чагарники)	Багаторічні рослини, які мають здерев'янілий головний пагін або декілька пагонів (у чагарників).	Дерева: сосна, береза, дуб, вільха. Чагарники: малина, бузок, виноград, плющ

	Переважно високі рослини. Мають різну тривалість життя (від двох до декількох сотень років)	
Напівдеревні рослини	Багаторічні рослини, в яких верхня частина надземних пагонів трав'яниста, а нижня –здерев'яніла. Тривалість життя від декількох десятиків до декількох сотень років	Чебрець, полин, шавлія, лаванда
Трав'янисті рослини	Багаторічні й однорічні рослини, які характеризуються відсутністю багаторічних надземних частин. Не мають здерев'янілого пагона. Рослини з виткими пагонами називають ліанами	Однорічні: лобода, жито, конюшина однорічна. Багаторічні: пирій, кульбаба, берізка, хміль .

Цікаві факти про різні життєві форми.

Найдовші коріння виявлені у дикого фікуса з Південної Африки. Вони досягли 120 м.

Орхідеї відомі як «викрадачі енергії».

Листя гігантської водяної лілії, яка росте в Амазонці, дуже міцні. На них може спокійно сидіти маленька дитина.

У 1982 році японські вчені виявили насіння магнолії, вік яких 10 тисяч років. Їм вдалося виростити з них дерево!

Кора секвої не горить. Коли в лісах починаються пожежі, це дерево вигоряє зсередини!

Дерево Тулі - це особливо велике дерево виду Таксодіум мексиканський, яке знаходиться біля міста Оахака в Мексиці. У цього дерева найбільший обхват стовбура (58 м) і діаметр стовбура, який становить 11,5 м. Кажуть, що Дерево Тулі настільки товсте, що не ви обіймаєте його, а воно обіймає вас.

До найвищих дерев належать: секвоя вічнозелена, ялівець та евкаліпт. Їх висота сягає 110 метрів. Це приблизна висота тридцятиповерхового будинку. Найширшими деревами вважають баобаби. Діаметр стовбура – 9 метрів. Довгожителами серед дерев також є секвоя і баобаб. Деякі з них живуть до 5 тисяч років.

Напівдеревні рослини відрізняються від деревних відсутністю головного стовбура. Найвищими кущами є представники, які сягають 5-6 метрів. (Бузина). Найменші кущі – карликові, які є декоративними і використовуються для ландшафтного дизайну. (Англійський самшит). Довгожителами вважають кущі, які живуть до 50 років. (Смородина, бузок).

Трав'янисті рослини майже завжди нижчі за дерева і кущі. Але є винятки: така трав'яниста рослина, як банан, що росте в тропіках, сягає у висоту 7 метрів. Водночас трав'яниста рослина ряска, яка росте у водоймах, така маленька, що вільно може розміститися на нігті руки

*Отже, можна зробити висновок, що всі рослини ростуть не самі собою, а в певних групах, залежно від умов. Сукупність рослин різних видів, які ростуть на певній території та перебувають у тісній взаємодії між собою, називають **рослинним угрупованням**.*

Прикладами рослинних угруповань є: ліси, степи, луки, болота.

Сукупність видів рослин, що ростуть на одній території, називають флорою.

Завдяки тому, що рослини мають різні життєві форми, вони можуть ефективно використовувати вологу, світло, тепло та інші ресурси, які наявні в певному рослинному угрупованні. Рослинне угруповання характеризується ярусністю та має свій видовий склад, що пристосований до певного середовища. Верхні яруси займають світлолюбні рослини, а нижні – тіньовитривалі. Саме тому представники рослинних угруповань не конкурують між собою. Існують також штучні рослинні угруповання, які створені людиною. Це сади, парки, квітники, заповідники тощо. Вони не здатні самостійно існувати довгий час.

Вставте пропущені слова

Життєві форми рослин визначають за _____ (зовнішнім виглядом).

Основними життєвими формами є _____, _____, _____.(дерева, кущі, трави).

У дерев є чіткий здерев'янілий головний _____ (пагін).

Кущі відрізняються від дерев відсутністю _____ (головного пагону). За тривалістю життя трав'янисті рослини бувають _____ та _____.(однорічні та багаторічні).

Скориставшись презентацією виконайте практичне завдання:

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-viznachennya-nazv-nayposhirenishih-v-u-kra-ni-roslin-gribiv-tvarin-155646.html>

Завдання №1. Розгляньте найпоширеніші отруйні рослини, що зустрічаються на території України. Пригадайте, які отруйні рослини зустрічаються у Вашій місцевості. Визначте і підпишіть запропоновані нижче отруйні рослини.

А) Рослина на малюнку 1 має назву....

На малюнку 2

На малюнку 3.....

На малюнку 4.....

На малюнку 5....

На малюнку 6.....

Малюнок 1

Малюнок
малюнок
малюнок 6

малюнок 2

4

малюнок 3

5

Б) Скориставшись інтернет-ресурсами, запишіть опис отруйної рослини про яку немає інформації на презентації або оберіть свою рослину, яка росте на території України за планом:

1. Зовнішній вигляд рослини
2. Де росте
3. Чим небезпечна